

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

donaverit tibi omnia delicta, delens, quod adversus noserat, chirographum, Col. 2. v. 14.

Si Diabolus die nocteque accusat te, Apoc. 12. v. 10. ex verbo Dei novimus, qualem Advocatum habeamus, 1. Joh. 2. v. 1. qui est ad dexteram Dei, & interpellat pro nobis, Rom. 8. v. 34.

Si lex cum maledictione suâ ad desperationem te adigere vult, hoc solatium certum est, quod Christus redemerit nos à maledicto legis, factus pro nobis maledictum, Gal. 3. v. 13.

Si cruce afflictaris, exploratum tibi habeas quod Christus non te orphanum derelicturus sit, Joh. 14. v. 18. sed tecum futurus in tribulatione, Psal. 91. v. 15. Et ut paucis multa comprehendam, nulla ærumna tanta est, cui non dictum Scripturæ, tanquam certissimum antidotum applicari possit. Hinc David: Hæc me consolata est, in afflictione mea: quia eloquium tuum vivificavit me, Psal. 119. vers. 50. 93.

2. *In speciali absolutione.* Quando enim peccator pœnitentiam agens in locum confessionis venit, & peccata sua Deo, ejusque ministro confitetur, & audit responsum amabile: Confide, fili, confide filia, remittuntur tibi peccata tua, Matth. 9. vers. 2. efficax hæc refocillatio est, quâ homo mutat virtutem, Esa. 40. vers. 31. ut exultent ossa contrita, Psal. 51. vers. 10. Absolutio enim virtutem suam non habet à ministro, sed à Deo, hinc Matth. 18. v. 18.

3. *In Sacra cœna usurpatione.* Quando nobis sub symbolis benedictis corpus & sanguinem suum ad edendum & biben-

dum exhibet, in plenariam securitatem remissionis peccatorum, & vitæ æternæ. Hic certissimum pignus accipimus, ut nullus dubitandi locus superfit, quin quæ Deus promissit, Etiam & Amen futura sint, 2. Cor. 1. v. 17.

Si quis tibi centum Imperialibus obstrictus est, cujus debiti syngrapham tu habes, facile acquiescere potes, & solutionem stato tempore expectare, præsertim, si vir honestus ille sit: Quando verò pignus possides, multò securior es.

Sic tibi Deus in absolutione remissionem peccatorum pollicetur, hoc ut Deus verax est, verissimum est: Ast in sacra cœnâ certissimum pignus nobis portigit, quod ipse nobis in patrem, & nos ipsi in filios & filias esse debeamus, 2. Cor. 6. vers. ult.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

1. *Invitatus appare.* Sic enim Servator: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, ego reficiam vos. Veniamus igitur,

1. *Corde pœnitente*, dicentes cum publicano: Deus propitius esto mihi peccatori, Luc. 18. vers. 13. & cum filio prodigo: Peccavi Pater, Luc. 15. vers. 21. Hic primus pœnitentiæ gradus est. Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus &c. 1. Joh. 1. v. 9. Hic intima cordis contritio requiritur, 2. Cor. 7. v. 10.

2. *Corde credente.* Non enim sufficit peccata confiteri & deplorare: idem & fecerunt

cerunt Cain & Judas, qui tamen in peccatis damnati sunt: Sed infuper requiritur, ut verâ fide apprehendamus Jefum Christum, qui propitiatus factus est, pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed pro totius mundi peccatis, 1. Johan. 2. v. 2.

3. *Corde obediente*, ut propositum firmemus vitam emendandi, & ad Decalogum componendi.

Nam ut Pœta ait:

Si pœniter, haud nocet error,
Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, vitâ vivet, & non morietur, Ezech. 18. vers. 21. 22.

Hoc vel maximè necessarium est, nisi enim fiat, refocillatio fit damnatio, verba enim quæ audierunt, & non fecerunt, judicabunt ipsos, Joh. 12. v. 48.

Absolutio quoque commutabitur in excommunicationem, Joh. 20. v. 23. & S. cœnæ manducatio cedit in judicium, 1. Cor. 11. v. 27. imò Christus ipse nihil proderit illis, & quando veniet die novissimo, non veniet, ut Salvator amabilis, sicut in primo adventu, sed tanquam justus & iratus judex & vindex, arbores infrugiferas excisurus, & in æternum ignem missurus, Matth. 3. v. 10. Quilibet proindè observet illud Siracidis, c. 21. v. 1. 4.

II. *Jugum tolla*. Hoc Christus requirit, inquit: Tollite jugum meum, quo crux intelligitur, quâ quilibet Christum sequi tenetur, Matth. 16. v. 24.

Hæc jugo comparatur,

1. *Ratione impositionis*. Sicut enim agricola bobus jugum imponit: Sic Deus supremus Director est, qui nobis onus im-

ponit, Psal. 68. v. 20. & sine ejus permissu, ne capillus capitis lædi potest, Matth. 10. v. 30.

2. *Ratione conjunctionis*. Veluti enim jugo duo boves copulantur, ut ex æquo laborent: Ita nos jugo crucis Christo quasi copulamur, ut crucem ejus feramus, & sicut ipse, per multas tribulationes in Regnum cœlorum ingrediamur, Act. 14. v. 22. 2. Tim. 2. v. 11. 12.

3. *Ratione probationis*. Jugo boves probantur: sic & nos per crucem probamur, quàm firmi aut debiles in fide sumus, non quidem respectu Dei, sed respectu nostri, Hinc Siracides c. 2. v. 1, 5.

4. *Ratione refrenationis*. Jugo boves edomantur: Sic vetus Adam, caro nostra lasciva per crucem debilitatur, & compefcitur, ne regnet peccatum in mortali nostro corpore, Roman. 6. v. 12. 1. Petr. 4. v. 1.

5. *Ratione exstimulationis*. Boves in jugo trahentes cibum desiderant: Ita jugo crucis oneratis, appetitus verbi divini ceu spiritualis escæ excitatur. Vexatio enim dat intellectum, Esa. 28. v. 19. & orationem, spem, patientiam, aliasque virtutes operatur, meditatio, quando eos castigas, Esa. 26. v. 16. Tandem & desiderio flagramus cœlestis patriæ, ut obliviscentes quæ retrò sunt, & ad ea, quæ sunt priora, extendamus nos, destinatum scopum persequentes, ad bravium supernæ vocationis Dei, in Christo Jesu, Philip. 3. v. 14.

6. *Ratione allevationis*. Boves jugo juncti, nonnunquam allevantur, & cibo recreantur, quo prostratas vires recolligant: Ita Deus onus nobis imponit, sed

& salus nostra est, Psal. 88. v. 20. nosque virtute Spiritus sancti roborat, infirmitatemque adjuvat, ut bonam militemus militiam, habentes fidem & bonam conscientiam, atque omne gaudium existimemus, si in varias tentationes inciderimus, Jac. 1. v. 2. Tob. 3. v. 21.

7. *Ratione liberationis.* Vespera ingruente, agricola boves jugo solvit, ducit illos in stabulum, & pabula ministrat, quò à lassitudine recreentur. Ita & Christus, cœlestis ille agricola, quando vespera hujus vitæ ingruet, omnes cruce gravatos jugo exsolvet, & in requiem deducet, ut quiescant in cubili suo, Esa. 57. v. 2. Apoc. 14. v. 13. ex cubilibus nostris, postquam satis quievimus transferet nos in cœlestem Hierusalem, ubi non ultra audierur vox fletus & clamoris, sed comedentes saturabimur, bibemus & exultabimus, Esa. 65. v. 13.

Quando igitur crucis jugum trahimus, non melius nobis consulere possumus, quàm si Dominum fideliter invocemus, qui enim jugo nos copulavit, solvere quoque nos potest; quia ipse vulnerat & medetur: percutit, & manus ejus sanabunt, Job. 5. v. 18.

Roboam olim jugum grave imposuit Israelitis, eosque planè tyrannicè tractavit, 1. Reg. 12. v. 11. Verùm multò aliter Deus in nos affectus est: Non enim excruciat homines ex corde suo, & affligit filios hominum, Thren. 3. v. 33. conturbantur viscera ejus, ut miserans misereatur nostrum, Jer. 31. v. 20.

III. *Discenda disce.* Hic Christus clamat: Discite à me: quia mitis sum, & humilis corde.

Discamus ergò ab eo,

1. *Lenitatem.* Hæc enim ejusmodi virtus est, quæ omnia æquanimiter sustinet, non irritat, nec irritatur, non nocet, nec nocere cogitat. In hæc virtute Servator maximè excelluit, qui cum malediceretur, non maledicebat; cum pateretur, non comminabatur, 1. Petr. 2. v. 23. Esa. 53. v. 7. sed hoc ipso nobis exemplum reliquit, ut sequamur vestigia ejus, 1. Petr. 2. v. 21. non redentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto, sed è contrario benedicentes, 1. Petr. 3. v. 8. Id quod caritas Christiana requirit, quæ patiens & benigna est, non æmulatur &c. 1. Cor. 13. v. 4. 7. Qui juxtà hanc regulam incedit, is magni est intellectus: qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam, Prov. 14. v. 29. Hinc Servator: Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram, Matth. 5. v. 5.

2. *Humilitatem.* Hanc quoque virtutem Christus nobis commendavit, dum parentibus subditus fuit, Luc. 2. v. 51. discipulis pedes lavit, Johan. 13. v. 5. patri obediens factus, usque ad mortem, mortem autem crucis, quod ipsum omnes in nobis sentiamus, Phil. 2. v. 8. ut humiliemur sub potenti manu Dei, ut nos exaltet in tempore visitationis, 1. Petr. 5. v. 6.

Stella in firmamento nobis admodum exigua videtur, & tamen sæpè universo orbe major est: Ita homo, qui se humiliat admodum parvus est, & lampas contempta apud cogitationes divitum, Job. 12. v. 5. sed in oculis Dei eò major aestimatur: quamvis enim in altis habitat, tamen humilia respicit in cœlo & in terra, Psalm. 113. v. 6.

Hoc si ita didicerimus, Christus quoque

quoque verbum suum verificabit in nobis, ut requiem animarum inveniamus, h. e. nõ modò in requie vivemus, contrà quàm superbi & vindictæ cupidi: sed & benedictionem hæreditate possidebimus, 1. Petr. 3. v. 9. cum omnibus electis vocem amabilem

percepturi: Venite benedicti Patris mei, hæditario accipite paratum vobis Regnum à constitutione mundi, Matth. 25. v. 34.

Quod nobis JESUS noster largiri dignetur, Amen.

IN DIE FESTO ANNUNCIATIONIS MARIÆ.

Evangelium Luc. 1. v. 26. -- 38.

EXORDIUM.

Apparuit olim Angelus Domini, uxori Manue, quæ hætenus sterilis fuerat, eique conceptionem hæc verbis annuntiavit: Sterilis es, & absque liberis: sed concipies & paries Filium: cave ergò, ne bibas vinum & siceram, nec immundum quicquam comedas; quia concipies & paries Filium, cujus non tanget caput novacula: erit enim Nazaræus Dei ab infantia suâ, ex matris utero, & ipse incipiet liberare Israel de manu Philistinorum, Judic. 13. v. 2. 5.

In prælectâ Pericope similem ferè historiam invenimus. Velut enim ad sterilem Manue uxorem, Angelus Domini accessit, eique conceptionem Samsonis annuntiavit: Ita & Angelus Domini ad desponsatam virginem nomine Maria, Nazaretham missus est, ut ipsi nunciaret, quod mater Messias futura esset. Ita enim verba ejus habent: Ecce, concipies in utero, & paries Filium, & vocabis nomen ejus Jesum: Hic erit magnus, &

Filius Altissimi vocabitur. Et dabit illi Dominus Deus sedem David, Patris ejus, & regnabit super domum Jacob in æternum: & Regni ejus non erit finis.

Hoc maximum est miraculum, quod hætenus in mundo factum, quod nempe hodiè Filius Dei in utero virginali conceptus, ubi tres singulares & miraculosæ conjunctiones factæ sunt, dum *Deus & homo, mater & virgo, fides & cor humanum* invicem uniuntur. Quis unquam talia audivit? meritò ergò cum Davide exclamamus: Hæc est dies, quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in eâ, Psal. 118. v. 24. Hunc quippè diem Prophetæ, Patriarchæ & Reges V. T. cum desiderio expectarunt, subindè suspirantes, cum Jacobo: Expecto salutem tuam, Domine, Genes. 49. v. 18. cum Davide: Quis dabit ex Sion salutem populo Israel? Psal. 14. v. 7. cum universo populo: Rorate cœli desuper, & nubes pluant justitiam: aperiatur terra & germinet Salvatorem, & justitia oriatur simul, Esa. 45. v. 8.

Uti.